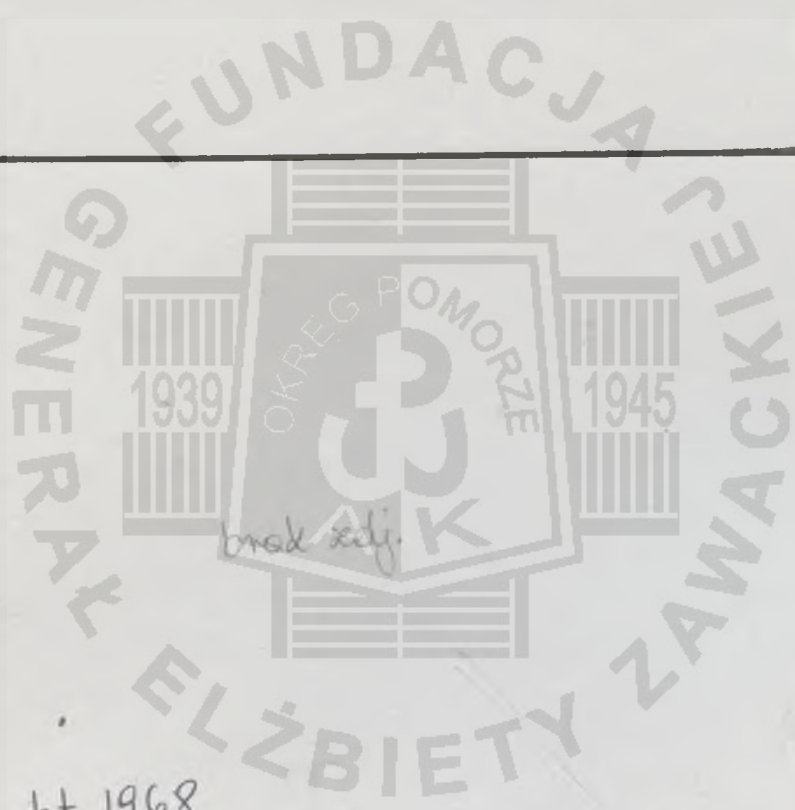

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

relator:
L. Torleński

†† 1968

FK
Radom
Grodzisz

MAKOWSKA Maria

ps. „Kazimierz”

702/WSK
1

J. 702 / WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Makowska

Maria

ps. „Kazimierz”

I./1. Relacja ✓ k. 4, s. 4.

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie —

1.1. Relacja własna:

- Relacja o służbie wojennej Marii Makowskiej ps. „Kazimierz”, opr. przez Marię Rudzińską, na podst. Kwestion. oprac. przez Aleksandra Abram. Wpływ do Fund. 1.10. 1997. Msp. kserokopia, 2 egzemplarze. K-2, s. 2.
- Relacja j. u. opracowana przez Leona Torlińskiego „Kreka”, Sopot 17.09. 1997. Msp. kserokopia. K-2, s. 3-4.

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

Toruń

Garbara Wielkie 2

Relacja o służbie wojennej Marii Makowskiej ps. "Kazimierz".

Maria Makowska - urodzona we Lwowie w 1883 r. w rodzinie urzędnika państwowego .

Seminarium Nauczycielskie ukończyła we Lwowie , Wyższy Kurs Nauczycielski ukończyła w Warszawie .

Po skończeniu nauki pracowała w szkole stopnia podstawowego we Lwowie .

Do Sandomierza przyjechała w latach dwudziestych , gdzie rozpoczęła pracę w Szkole Cwiczeń , przy Seminarium Nauczycielskim.

W Okresie okupacji wykładała na kompletach tajnego nauczania. Należała do Armii Krajowej , w jej mieszkaniu mieściła się kancelaria Obwodu Sandomiersko-Opatowskiego i Inspektoratu Sandomierskiego przy Ulicy Opatowskiej.

Od 1945 r. do 1951 r. pełniła funkcję kierowniczką Szkoły Cwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Sandomierzu. Od 1951-1956 była nauczycielką języka polskiego w Szkole . Była członkiem redakcji "Analiz języka polskiego", autorką wielu artykułów, które umieszczała w "Biuletynie Języka Polskiego", który wychodził w Kielcach.

Była doskonałą metodyczką chętnie przekazywała swoją wiedzę młodym nauczycielom i uczniom Liceum Pedagogicznego, którym się opiekowała.

Odnaczona Krzyżem Kawalerskim Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski . Zmarła w 1968r. w Sandomierzu - pochowana na cmentarzu komunalnym - grobem opiekują ~~zakowski~~ jej uczniowie członkinie Sw.Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Koło Sandomierz.

Kwestionarium osobowy
/archiwum / opr. Aleksandra
Abram.

Wspaniałym, wielkim miłośnikiem młodzieży były Maria Makowska, moja nauczycielka w Szkole Cwiczeń ,byłam łączniczka i często bywałam u niej w domu podczas okupacji- kancelarii- gdzie była sekretarzem bardzo odważna i mężna , umiała dodawać odwagi

Maria Rudzińska 4

3/1/2

Fundacja

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

Toruń

Garbara Wielkie 2

Relacja o służbie wojennej Marii Makowskiej ps. "Kazimierz".

Maria Makowska - urodzona we Lwowie w 1883 r. w rodzinie urzędnika państwowego .

Seminarium Nauczycielskie ukończyła we Lwowie , Wyższy Kurs Nauczycielski ukończyła w Warszawie .

Po skończeniu nauki pracowała w szkole stopnia podstawowego we Lwowie .

Do Sandomierza przyjechała w latach dwudziestych , gdzie rozpoczęła pracę w Szkole Cwiczeń , przy Seminarium Nauczycielskim.

W Okresie okupacji wykładała na kompletach tajnego nauczania. Należała do Armii Krajowej , w jej mieszkaniu mieściła się kancelaria Obwodu Sandomiersko-Opatowskiego i Inspektoratu Sandomierskiego przy Ulicy Opatowskiej.

Od 1945 r. do 1951 r. pełniła funkcję kierowniczkii Szkoły Cwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Sandomierzu. Od 1951-1956r była nauczycielką języka polskiego w Szkole . Była członkiem redakcji "Analiz języka polskiego", autorką wielu artykułów, które umieszczała w "Biuletynie Języka Polskiego", który wychodził w Kielcach.

Była doskonałą metodyczką chętnie przekazywała swoją wiedzę młodym nauczycielom i uczniom Liceum Pedagogicznego, którym się opiekowała.

Odnaczona Krzyżem Kawalerskim Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski . Zmarła w 1968r. w Sandomierzu - pochowana na cmentarzu komunalnym - grobem opiekującą ~~ukówski~~ jej uczniowie członkinie Sw.Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Koło Sandomierz.

Kwestionarium osobowy
/archiwum / opr. Aleksandra
Abram.

Wspaniałym, wielkim miłośnikiem młodzieży były Maria Makowska, moja nauczycielka w Szkole Cwiczeń ,byłam łączniczka i często bywałam u niej w domu podczas okupacji- kancelarii- grze była sekretarzem bardzo odważna i mężna , umiała dodawać odwagi

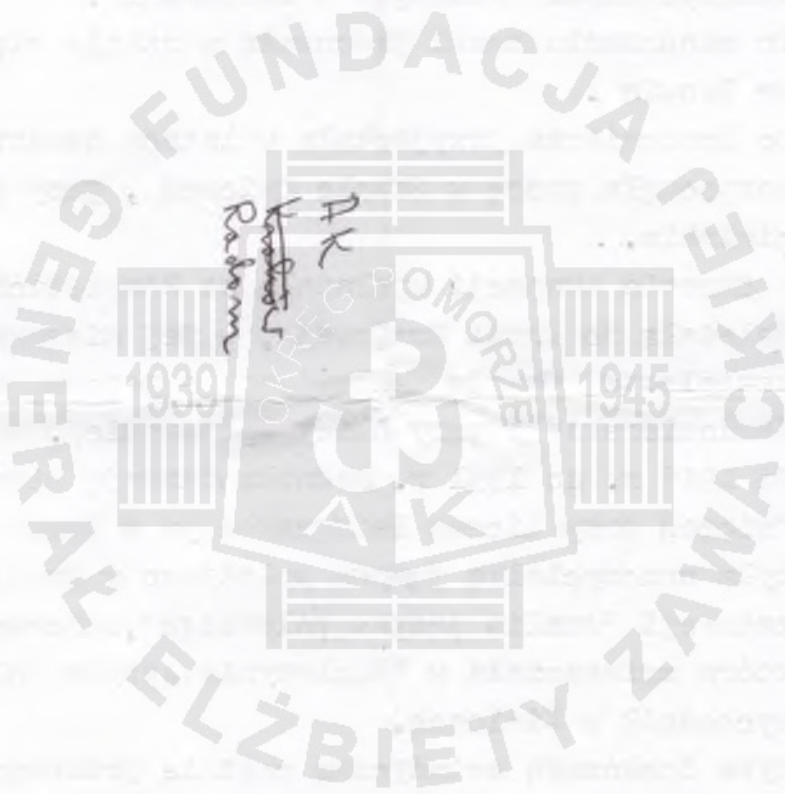
Maria Rudkowska

AK

+

MARKOWSKA Maria

po "Kaminiarz"

Handwritten signature or name at the bottom left.

Relacja o służbie wojskowej Marii Makowskiej ps. "Kazimierz"

Była z zawodu nauczycielką. W konspiracji pracowała od chwili, gdy społeczeństwo doszło do przekonania, że okupant prowadzi politykę "wyniszczenia Narodu Polskiego"; poprzez obozy koncentracyjne, egzekucje pod byle pretekstem, wywózki na roboty na teren Rzeszy, zaopatrzenie społeczeństwa w produkty normalnej, codziennej potrzeby w ilościach nie wystarczających na przeżycie. U większości społeczeństwa było to przekonującym dowodem, że należy się włączyć w konspirację. Tylko poprzez czynny udział w ruchu oporu widziano możliwość przeżycia lat okupacji.

Prowadziła Kancelarię Obwodu. Redagowała pisma. Pisała sama i szyfrowała. Zdawała sobie sprawę z zagrożenia i dlatego ograniczała do koniecznych potrzeb osobiste spotkania w jej mieszkaniu. Nie miała kontaktów osobistych z Inspektoratem Okręgowym i Okręgiem w Radomiu i Kielcach. W relacji Rudzińskiej jest mowa o łączności z inspektoratami, to chodzi o inspektoraty obwodowe. Obwód to normalnie powiat. Obwód Sandomierz miał takich inspektoratów pięć. Każdy składał się normalnie z 3-ch placówek, ale były wyjątki. Sandomierski inspektorat składał się z placówek: Sandomierz, Obrazów, Wilczyce, Dwikozy. Placówki wokół Sandomierza tworzyły Inspektorat Sandomierz. Trzeba było doprowadzić do scalenia za każdą ceną z BCH i NOW. Nie było problemu z NOW, natomiast oddziały BCH nie były w pełni oddziałami dyspozycyjnymi D-cy 2. Pułku AK.

W "Akcji Burza" oddziały Ak - po dojściu w walce do Gór Świętokrzyskich dołączyły do sił Okręgu w koncentracji na pomoc walczącej Warszawie. Oddział BCH "Wyrwy" wyłączył się z dalszej walki, zdał broń Władzy Ludowej i rozwiązał się.

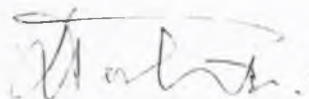
Makowska opracowywała każde pismo do Okręgu czy Inspektoratu Okręgowego, jak również w teren do placówek. K-dt Obwodu podał zasadniczą myśl i jakiś szczegół, jego zdaniem ważny a resztę opracowywała Makowska. Tak samo było z referatami Obwodu. Ja dostawałem żądania K-ta Obwodu, zawsze dodawał "Twoja sprawa jak to zrobisz, ma być dobrze, żeby ludzie wiedzieli o co chodzi!" To samo dotyczyło korespondencji czy sprawozdań w górę do Okręgu.

2/1/4

Makowska nie pracowała zawodowo, bezgranicznie ofiarna żyła konspiracją. Kilka razy zastałem ją żalącą się. K-dt. Obwodu traktował ją i innych jak "podwładnych w koszarach". Ja mu na to zwracałem uwagę. Zapominał, że to nie koszary i normalne wojsko.

Przeżyła okupację. Zmarła w latach powojennych.

Sopot dn. 17.09.1997r.

J. 702/WSK

AK Radom
- Sandomierz

++
MAKOWSKA Maria

ps. "Kazimierz"

1939

1945

v. Wypisy ze źródeł - nazwiskowe karty informacyjne: 1.

i

J. 702 / WSK

AK
Redowa
-Sandow

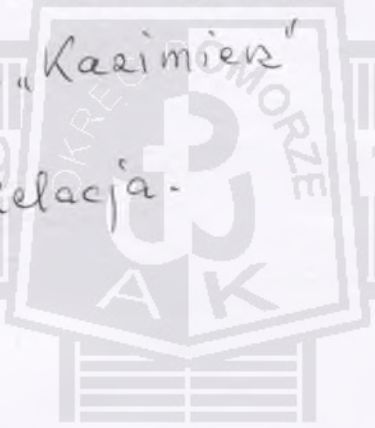
++
MAKOWSKA Maria

ps. "Kazimierz"

2r. Relacja.

1939

1945

FUNDACJA
ENERGIA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

B. Rojek 2014.

MAKOWSKA Maria

Firma Handlowo - Usługowa
„DIADA”
86-200 Chelmno-Grubno
Tel. 86 - 28 - 48